

Landbruks- og matdepartementet
Teatrgata 9, 0180 Oslo

Høringsuttalelse til regjeringens:

"Forslag til endringer i konsesjonsloven, jordloven og odelsloven"

Sømna kommune er en av Nord Norges største og mest landbruksavhengige kommuner. Hele vårt samfunn, næringsliv og fremtid har vært og vil være avhengig av muligheten for en god og samfunnstjenlig forvaltning av våre jordressurser.

Hvert enkelt av de forslagene til endringer som er foreslått trenger i utgangspunktet ikke å se ut som spesielt langtrekkende og de kan for så vidt argumenteres for enkeltvis.

Vår oppfatning er at de endringer som er foreslått vil ha insitament i seg til å dreie eierskapet til våre arealressurser bort fra den selveiende driver over til investor og kapitaleiere. Vår frykt er en utvikling som dreier våre jordressurser over mot å være et investeringsobjekt fremfor et varig fundament for lokal matproduksjon og verdiskaping.

De foreslåtte endringene kan bla. medføre følgende utfordringer og negative konsekvenser:

- ✓ Økningen i arealgrensen fra 25 til 35 dekar medfører naturlig nok at betydelig flere eiendommer ikke berøres av de lover høringen gjelder.
- ✓ Endringen kan medføre at færre kvinner overtar landbrukseiendommer hvis færre eiendommer blir omfattet av odelsloven. Odelsoven gir den eldste odelsberettigede rett til å overta eiendommen iht. odelslovens bestemmelser uavhengig av kjønn.
- ✓ Det vil det ikke lenger være noe insitament for å dele fra tunet og selge restarealet til aktive bruk.
- ✓ Andelen leiejord vil øke. Redusert forutsigbarhet for investeringer og drift for aktive brukere.
- ✓ Det vil bli attraktivt og prisdrivende å overta slike eiendommer, "drive" dem for så å kunne overta et hvilket som helst areal i området konsesjonsfritt under påskudd av å være tilleggsjord. De vil i stedet kunne nyttes til utbyggingsformål eller andre investeringsformål utover landbruksdrift.

- ✓ Det vil være svært enkelt å omgå priskontrollen på kombinerte jord- og skogbrukseiendommer. Det er bare å øke prisen på skogen for å komme inn under kravet på landbruksdelen.
- ✓ Å fjerne kravet til delingssamtykke for å dele fra tomt til bolighus, fritidshus og naust vil sannsynligvis føre til driftsmessige- og miljømessige utfordringer for aktivt landbruk på litt sikt. F.eks. blokkering av naturlige dreneringsveier og driftsveier for framtiden.
- ✓ I vår kommune har kravet om 10-årige leieavtaler kun vært positive. Det har medført at flere som har overtatt eiendommer over 25 dekar har delt fra og videresolgt landbruksjorda til aktive brukere. De har da sittet igjen med en meget stor og egnet tomt til bolig eller fritidsformål. De aktive brukerne har også hatt en styrket forutsigbarhet for å investere i sitt bruk og sitt driftsapparat. Ikke minst så har kommunen og utleierne en større andel av sitt areal som blir godt vedlikeholdt. Kommunen har derfor et kulturlandskap som fremstår som innbydende både for innbyggere og tilreisende.
Ved bortfall av 10 års leieavtaler vil det medføre betydelig merarbeid for kommunens landbruksforvaltning med å påse at arealet er i drift iht. jordlovens krav om driveplikt. Økt byråkrati.

Vi ønsker å invitere Landbruks og matminister Jon Georg Dahle til Sømna for å høre om hvordan dagens regelverk og vår praktisering har påvirket utviklingen av våre arealressurser og vårt landbruk gjennom tidene.

Disse endringene vil enkeltvis, og spesielt hvis de utnyttes i kombinasjon med hverandre, medføre et landbruk eid av kapitaleiere og mindre selveiende drivere. Dette vil være negativt for næringen og Norsk kulturlandskap på sikt.

Konklusjon:

Vår konklusjon er at de endringer vi har berørt i vår høringsuttalelse ikke bør gjennomføres ut fra tungtveiende hensyn til turisme, skogbruk, landbruk og kulturlandskap.

På vegne av landbruksnemnda i Sømna kommune

Norun Arnes

Jan Kolsvik

Liv-Julie Wågan